

ОЦІНЮВАННЯ ДЕКОРАТИВНОСТІ ТА УСПІШНОСТІ ІНТРОДУКЦІЇ СОРТІВ ТЮЛЬПАНІВ (*TULIPA* L.) В УМОВАХ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Л. В. КУНПАН, доктор філософії

В. В. ПОЛІЩУК, доктор сільськогосподарських наук

А. А. БРОВДІ, доктор філософії

Уманський національний університет

*Впродовж 2021–2024 рр. досліджено успішність інтродукції та декоративні особливості сортів тюльпанів (*Tulipa* L.) групи середньоквітучих, класів Триумф-тюльпани: *Dynasty*, *Carola*, *Memphis*, *Shirley dream*, *Holland Beauty*, *Alibi* та Дарвінові гібриди: *Golden Apeldoorn*, *Oxford Wonder*, *Hakuun*, *Salmon Impression*, *World's Favorite* в умовах Правобережного Лісостепу України на базі розсадника кафедри садово-паркового господарства Уманського національного університету.*

Ключові слова: декоративність, інтродукція, фенологічні особливості, зимостійкість, посухостійкість

Постановка проблеми. Одним із дієвих способів створення стійких і довговічних зелених насаджень є використання та залучення рослин з цінними декоративними ознаками. Важливим чинником збагачення рослинного світу вважається інтродукція рослин, завдяки якій відбувається збільшення біотичного різноманіття культур фітоценозів [1, 2]. Значну цінність у цьому контексті мають представники родини *Liliaceae*, класу однодольні (*Monocots*). Серед них виділяють 140 основних видів і значну кількість гібридів [3–5]. Згідно з міжнародною класифікацією тюльпани ділять на 15 класів, об'єднаних у чотири групи. Перші три групи об'єднують сорти, що різняться за строками цвітіння: ранньоквітучі; середньоквітучі; пізньоквітучі. До четвертої групи належать дикоростучі форми та похідні сорти, в яких переважають якості виду [6].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Екологічний підхід до інтродукційних досліджень вимагає аналізу комплексу умов і факторів, що впливають на рослинний організм у нових природних умовах. Основним завданням інтродукційної діяльності є мобілізація природних ресурсів для пошуку перспективних видів рослин, які можуть слугувати джерелом біологічно активних сполук [7]. Культивування рослин із високим біологічним і господарським потенціалом у нових умовах сприяє розширенню асортименту лікарських, пряно-смакових, ароматичних, ефіроолійних, медоносних і декоративних видів [8].

Успіх інтродукції залежить від адаптаційного потенціалу рослин, включаючи здатність проходити всі етапи індивідуального та сезонного розвитку рослини, можливість розмножуватися, бути стійкими і невибагливими

до нових умовах вирощування [9]. Найбільше видове різноманіття тюльпанів зосереджено в Голландії, країнах Передньої Азії, Далекому Сході та Кавказі [10, 11]. У флорі України налічується близько 72 видів тюльпанів [12]. Через виснаження природних запасів інтродукованих дикорослих сортів тюльпанів деякі з них занесені до Червоної Книги України, так як культивування їх має важливе значення для збагачення біорізноманіття місцевої флори [13–15].

Метою дослідження було вивчення і оцінка результатів успішності адаптаційного потенціалу тюльпанів та визначення перспективи культивування рослин в умовах Правобережного Лісостепу України.

Методика досліджень. Дослідження проводилися на базі розсадника кафедри садово-паркового господарства Уманського національного університету садівництва впродовж 2021–2024 рр. Об'єкт дослідження – 11 сортів тюльпанів групи середньоквітучих, класів Триумф-тюльпани (Dynasty, Carola, Memphis, Shirley dream, Holland Beauty, Alibi), Дарвінові гібриди (Golden Apeldoorn, Oxford Wonder, Hakuun, Salmon Impression, World's Favorite).

Морфологічні особливості тюльпанів визначали відповідно до Методики проведення експертизи сортів на відмінність, однорідність і стабільність [16]. Забарвлення квіток визначали за кольоровою шкалою англійської королівської спілки – RHS Colour Chart (The Royal Horticultural Society Colour Chart). На білому фоні розміщували квітки та проводили порівняння з шкалою RHS опівдні у кімнаті, куди не потрапляли прямі сонячні промені. Фенологічні дослідження проводили відповідно до Методики проведення кваліфікаційної експертизи сортів квітково-декоративних, ефіроолійних, лікарських та лісових рослин на придатність до поширення в Україні [17, 18] впродовж усього терміну вегетації відповідно до основних фаз росту та розвитку тюльпанів. Фіксували такі фази: початок відростання стебла, листків (10 % рослин); повні сходи (75 % рослин); початок цвітіння (10 % рослин); повне цвітіння (75 % рослин); кінець цвітіння (10 % рослин, що відцвіли); повна втрата декоративності (75 % рослин, що відцвіли); закінчення вегетаційного періоду [17].

У процесі культивування тюльпанів в умовах Правобережного Лісостепу України визначено ступінь інтродукції, яку пройшли рослини досліджуваних сортів, методом акліматизаційного числа [5]. Сорти, що набрали 45–54 бали віднесено до дуже перспективних, 35–44 – до перспективних, 20–34 – до малоперспективних. Показники зимостійкості, посухостійкості, стійкості до хвороб та шкідників, здатності до утворення дочірніх цибулин, загальний стан оцінювали візуально за 9-бальною шкалою.

Результати досліджень. На основі проведених досліджень встановлено, що всі сорти тюльпанів групи середньоквітучих ростуть без відхилень і розвиваються за повним циклом. Виявлено, що вегетація у інтродукованих сортів тюльпанів, в умовах проведення досліджень, починається у III декаді березня. Середня її тривалість становить 90 днів, з найдовшим періодом у сорту World's Favorite – 110 днів та найкоротшим у сорту Oxford Wonder – 70 днів (табл. 1). З'ясовано, що у досліджуваних сортозразків цвітіння тривало з другої декади квітня по четверту декаду травня.

Табл. 1. Декоративні та морфолого-біологічні особливості досліджуваних сортів тюльпана групи середньоквітучих

Сорт	Період вегетації	Період цвітіння	Висота рослин, см	Площа листової пластинки, см ²	Висота келиха, мм	Колір квітки
Тріумф-тюльпани						
Shirley dream	III–VI	IV–V	68,1±1,4	24,7	79,4	Пурпурово-червоний
Memphis	III–VI	IV	68,1±0,9	21,5	70,1	Помірно-рожевий
Alibi	III–VI	IV–V	68,9±0,1	20,8	67,1	Світло-фіолетовий
Holland Beauty	III–VI	IV–V	69,0±0,5	24,7	71,4	Помірно-рожевий
Dynasty	IV–VI	V	68,4±0,3	33,9	71,7	Помірно-рожевий
Carola	III–VI	IV–V	70,0±0,4	37,5	74,3	Пурпурово-червоний
Дарвінові гібриди						
Golden Apeldoorn	III–VI	IV–V	71,1±0,1	50,4	123,1	Темно-жовтий
World's Favorite	IV–VI	IV–V	72,0±0,8	51,0	121,0	Червоно-жовтий
Salmon Impression	III–VI	IV–V	71,6±1,0	41,9	101,1	Світло-рожевий
Hakuun	III–VI	IV–V	71,8±1,1	36,1	93,2	Білий
Oxford Wonder	III–V	IV–V	72,1±0,3	35,7	93,5	Оранжево-червоний

Найдовшу тривалість цвітіння мав сорт Golden Apeldoorn з середнім значенням за чотирьохрічний період – 23 дні, найкоротшу мав сорт Hakuun – 17 днів. На тривалість цвітіння сортів істотно вплинула кількість опадів та температура повітря у період масового цвітіння (квітень–червень) [19, 20].

У ландшафтному дизайні висота рослин є генетично зумовленою ознакою, яка виконує високодекоративну роль. Досліджено, що висота сортів групи Тріумф-тюльпани коливається від 68 до 70 см. З найвищим показником у сорту Carola 70 см, та найнижчим у сортів Shirley dream та Memphis – 68,1 см. У групі Дарвінові гібриди найнижчий показник становить – 71,1 см у сорту Golden Apeldoorn, а найвищий у Oxford Wonder – 72,1 см.

Відповідно до проведеного морфометричного аналізу листка встановлено, що найбільшу площу листової пластини має сорт Carola (Тріумф-тюльпани) – 37,5 см² та Golden Apeldoorn (Дарвінові гібриди) – 50,4 см². Найменша площа

листової пластини була зафіксована у сортів Alibi – 20,8 см² та Oxford Wonder – 35,7 см².

Декоративна цінність квітки тюльпана характеризується великою кількістю морфологічних ознак. Розмір і колір квітки є одними з найголовніших. Саме тому, у процесі проведених досліджень встановлено, що найвища і найнижча висота келиха класу Триумф-тюльпани була у сортів Shirley dream – 79,4 мм та Alibi – 67,1 мм. У класі Дарвінові гібриди найвище і найнижче значення було у сортів Golden Apeldoorn – 123,1 мм та Hakuun – 93,2 мм.

Колір квітів може бути однорідним, комбінованим або двоколірним. Відтінок квітки визначається її сортом. Часто біля основи пелюстки є інший колір, який контрастує з основним і формує так зване «дно» квітки. Із 11 досліджуваних сортів лише Holland Beauty має чашоподібну форму, що становить 10 %. У 10 інших сортів спостерігалася проста квітка келихоподібної форми. На основі наших спостережень встановлено вісім різноманітних кольорів та їх відтінків основного забарвлення квітки RHS (рис. 1), зокрема, пурпурово-червоний (18 %), світло-фіолетовий (9 %) , помірно-рожевий (28 %), темно-жовтий (9 %), червоно-жовтий (9 %), світло-рожевий (9 %), білий (9 %), оранжево-червоний (9 %).

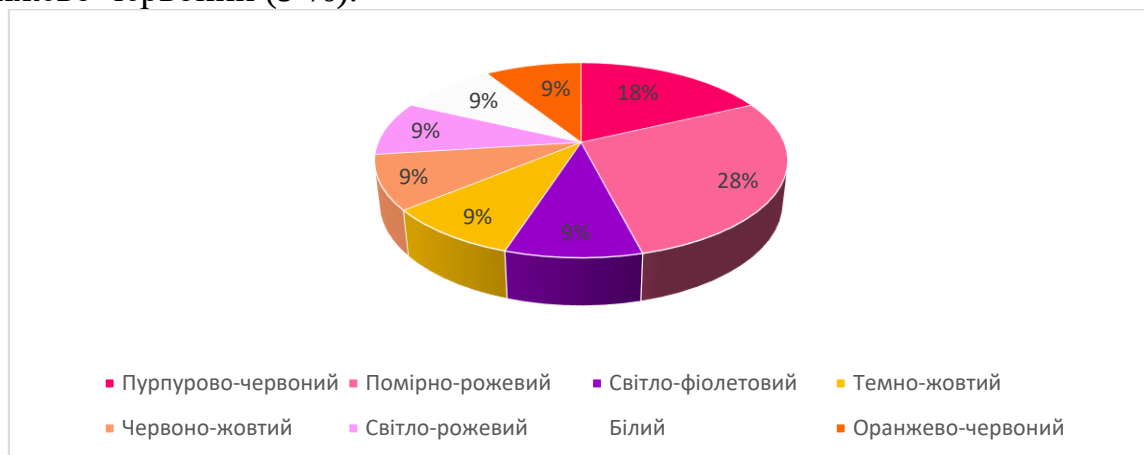

Рис. 1. Оцінювання кольорів та їх відтінків основного забарвлення квітки тюльпанів

Дослідження показали, що в умовах Правобережного Лісостепу України до дуже перспективних сортів з оцінкою 45 балів можна віднести Memphis, Golden Apeldoorn, World's Favorite. Зазначені сорти мають відмінний ріст у природніх умовах та тривалий термін цвітіння, що підвищує їх декоративність. Вони характеризуються високою стійкістю до основних хвороб та шкідників, зимо- та посухостійкістю, хорошою здатністю утворювати дочірні цибулини (табл. 2). Відповідно до проведеної оцінки встановлено, що до перспективних сортів, які набрали від 35 до 42 балів (73 %) відносяться: Shirley dream, Alibi, Holland Beauty, Dynasty, Carola, Salmon Impression, Hakuun, Oxford Wonder. Вони мають хорошу адаптивну здатність на всіх етапах онтогенезу, але в роки з несприятливими погодніми умовами потребують поливу та додаткового зрошення.

**Табл. 2. Оцінка успішної інтродукції сортів тюльпанів групи
середньоквітучих**

Сорт	Зимостійкість	Посуhostійкість	Здатність до утворення дочірніх цибулин	Стійкість до хвороб та шкідників	Загальний стан	Сума балів (перспективність)
Shirley dream	9	9	9	7	8	42
Memphis	9	9	9	9	9	45
Alibi	6	6	8	7	8	35
Holland Beauty	6	6	8	9	9	38
Dynasty	9	9	7	7	9	41
Carola	8	9	7	9	9	42
Golden Apeldoorn	9	9	9	9	9	45
World's Favorite	9	9	9	9	9	45
Salmon Impression	9	9	9	7	9	43
Hakuun	7	5	9	9	7	37
Oxford Wonder	8	6	6	9	8	37

У культиварів Alibi, Holland Beauty, Carola, Hakuun, Oxford Wonder спостерігалось часткове підмерзання квітконосів та їх викривлення, а в періоди посухи листки іноді втрачали тургор, однак за ніч його відновлювали разом з декоративними властивостями.

Слід зазначити, що під час проведених досліджень не було виявлено малоперспективних сортів тюльпанів. Адже всі культивари характеризуються високою здатністю до розмноження дочірніми цибулинами, а це дозволяє в короткі терміни отримати високодекоративний садивний матеріал, що є дуже цінним критерієм для використання їх у декоративному садівництві. Впродовж усіх років досліджень більшість сортів показали високу стійкість до несприятливих умов, хвороб та шкідників.

Висновки. За результатами дослідження оцінювання успішності інтродукції сортів тюльпанів (*Tulipa* L.) в умовах Правобережного Лісостепу України встановлено, що всі досліджувані сорти групи середньоквітучих, класів Тріумф-тюльпани та Дарвінові гібриди відносяться до перспективних і дуже перспективних сортів.

Визначено, що до дуже перспективних сортів з оцінкою 45 балів (27 %) можна віднести – Memphis, Golden Apeldoorn та World's Favorite. Також дослідження показали, що до перспективних сортів, які набрали від 35 до 42 балів (73 %) відносяться: Shirley dream, Alibi, Holland Beauty, Dynasty, Carola, Salmon Impression, Hakuun, Oxford Wonder.

Проаналізовано одинадцять сортів групи середньоквітучих за кількісними і якісними декоративними ознаками. Встановлено характерні особливості

кожного сорту в умовах проведення дослідження. Широка варіативність сортів тюльпанів (*Tulipa* L.) була досліджена за такими ознаками: висота рослини, площа листкової пластини, висота келиха, колір квітки.

Проведений аналіз показав, що висота сортів групи Тріумф-тюльпани коливається від 68 до 70 см. Найвищий показник відмічено у сорту Carola – 70 см, найнижчий у сортів Shirley dream та Memphis – 68,1 см. У групі Дарвінові гібриди найвищий показник становить – 72,1 см у сорту Oxford Wonder, а найнижчий у Golden Apeldoorn – 71,1. Найбільшу площу листкової пластини було зафіксовано у сорту Carola (Тріумф-тюльпани) – 37,5 см² та Golden Apeldoorn (Дарвінові гібриди) – 50,4 см². Найменша площа листкової пластини була у сортів Alibi – 20,8 см² та Oxford Wonder – 35,7 см².

Найвища і найнижча висота келиха класу Тріумф-тюльпани була у сортів Shirley dream – 79, 4 мм та Alibi – 67,1 мм. У класу Дарвінові гібриди найвище і найнижче значення було у сортів Golden Apeldoorn – 123,1 мм та Hakuun – 93,2 мм. Визначено, що проста квітка келихоподібної форми спостерігалася у десяти досліджуваних сортів, і лише у Holland Beauty був складний тип квітки келихоподібної форми.

Література:

1. Заіменко Н. В., Рахметов Д. Б., Гапоненко М. Б., Шумик М. І. Фундаментальні та прикладні аспекти інтродукції і збереження рослин у Національному ботанічному саду імені М. М. Гришка НАН України : монографія. Київ : Видавництво Ліра-К. 2022. 540 с.
2. Лаптев О. О. Інтродукція та акліматизація рослин з основами озеленення. Київ: Фітосоціоцентр, 2001. 109 с.
3. Роговський С. В. Основні завдання та методи дослідження етапів інтродукції рослин. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2011. Вип. 21.12. С. 72–87.
4. Дяченко А. Д. Цибулинні квітково-декоративні рослини відкритого ґрунту : довідник. Київ: Наук. Думка. 1990. 320 с.
5. Порада О. А., Шевченко Т. Л., Сивоглаз Л. М., Калініна М. А. Еколого-біологічна оцінка інтродуцентів декоративно-лікарського призначення в Лісостепу України. *Вісті біосферного заповідника «Асканія Нова»*. 2012. Т. 14. С. 147–151.
6. Пилипчук А. Н, Андрєєва В. О. Особливості розвитку тюльпанів в мовах відкритого ґрунту Західного Лісостепу. *Нотатки сучасної біології*. 2017. № 13(362). С. 27–32. DOI:10.29038/2617-4723-2017-362-13-27-32.
7. Лапчик В. Ф. Декоративні рослини. Київ: Вища школа. 1981. 59 с.
8. Hall A. D. The genus *Tulipa*. The Royal Horticultural Society, London, 1940. 215 p.
9. Peregryn M. M., Moysiienko I. I., Kolomiychuk V. P. New findings of *Tulipa gesneriana* L. in Ukraine. *Chornomorski Botanical Journal*. 2009. № 6(1). P. 128–134. DOI:10.14255/2308-9628/10.61/12.
10. Поліщук В. В., Калюжна Л. В. Історичні аспекти, морфолого-біологічні та агротехнологічні особливості вирощування сортів тюльпанів (*Tulipa* L.) з метою подальшого використання в озелененні. *Збірник наукових*

праць Уманського національного університету садівництва. 2020. Вип. 97. Ч. 1. С. 102–111. DOI 10.31395/2415-8240-2020-97-1-102-111

11. Christenhusz M. Tiploe through the Tulips – cultural history, molecular phylogenetics and classification of Tulipa (*Liliaceae*). *Botanical Journal of the Linnean Society*. 2013. Vol. 172. № 3. P. 280–328. DOI:10.1111/boj.12061.

12. Васільєва Я. В. Тюльпани, нарциси, гіацинти та інші цибулинні рослини для саду. Харків.: Аргумент Принт, 2013. 256 с.

13. Білоус В. І. Декоративне садівництво (основи квітництва, дендрології та озеленення). Умань : Інформаційно-видавничий центр НБУ, 2005. 278 с.

14. Turktas M. Molecular phylogenetic analysis of Tulipa (*Liliaceae*) based on noncoding plastid and nuclear DNA sequences with an emphasis on Turkey, *Botanical Journal of the Linnean Society*. 2013. № 172 (3). P. 270–279. DOI:10.1111/boj.12040.

15. Veldkamp J. F., Zonneveld B. J. The infrageneric nomenclature of Tulipa (*Liliaceae*). *Plant Systematics and Evolution*. 2012. № 298 (1). P. 87–92. DOI:10.1007/s00606-011-0525-0.

16. Методика проведення експертизи сортів рослин групи декоративних на відмінність, однорідність і стабільність / За ред. Ткачик С. О.: 2-ге вид., випр. і доп. Вінниця: Нілан ЛТД, 2016. 948 с.

17. Методика проведення кваліфікаційної експертизи сортів рослин на придатність до поширення в Україні. Методи визначення показників якості продукції рослинництва. / За ред. Ткачик С. О.; Києнко З. Б., Присяжнюк Л. М. та ін. Вінниця, 2016. 119 с.

18. Методика проведення експертизи сортів рослин групи декоративних, лікарських та ефіроолійних, лісових на придатність до поширення в Україні / За ред. Ткачик С. О. В. М. Вінниця, 2016. 109 с.

19. Новак В. Г., Новак А. В. Агрометеорологічні умови 2022–2023 с.-г. року за даними метеостанції Умань. Зб. наукових праць УНУС. 2024. Вип. 104. С. 127–136

20. Новак В. Г., Новак А. В. Агрометеорологічні умови 2021–2022 сільськогосподарського року за даними метеостанції Умань. *Збірник наукових праць Уманського НУС*. 2023. Вип. №103. С. 153–160. DOI : 10.32782/2415-8240-2023-103-1-153-160.

References:

1. Zaimenko, N. V., Rakhmetov, D. B., Gaponenko, M. B., Shumyk, M. I. (2022). *Fundamental and applied aspects of plant introduction and conservation in the national Botanical Garden named after M. M. Grishko of the NAS of Ukraine*. Kyiv: Lira-K Publishing House. 540 p. [in Ukrainian].

2. Laptev, O. O. (2001). Introduction and acclimatization of plants with the basics of landscaping. Kyiv: Fitosotsiotsentr. 109 p. [in Ukrainian].

3. Rogovsky, S. V. (2011). Main tasks and methods of research of stages of plant introduction. *Scientific Bulletin of the National Technical University of Ukraine*, issue 21.12, pp. 72–87. [in Ukrainian].

4. Dyachenko, A. D. (1990). Bulbous flower and ornamental plants of open ground: a reference book. Kyiv: Nauk. Dumka. 320 p. [in Ukrainian].

5. Porada, O. A., Shevchenko, T. L., Sivoglaз, L. M., Kalinina, M. A. (2012). Ecological and biological assessment of introduced ornamental and medicinal plants in the Forest-Steppe of Ukraine. *Bulletin of the Biosphere Reserve "Askania Nova"*, vol. 14, pp. 147–151. [in Ukrainian].
6. Pylypchuk, A. N., Andreeva, V. O. (2017). Peculiarities of tulip development in open ground languages of the Western Forest-Steppe. *Notes of modern biology*, no. 13(362), pp. 27–32. DOI:10.29038/2617-4723-2017-362-13-27-32. [in Ukrainian].
7. Lapchyk, V. F. (1981). Decorative plants. Kyiv: Higher School. 59 p. [in Ukrainian].
8. Hall, A. D. (1940). The genus Tulipa. The Royal Horticultural Society. London. 215 p.
9. Peregryn, M. M., Moysiienko, I. I., Kolomiychuk, V. P. (2009). New findings of *Tulipa gesneriana* L. in Ukraine. *Chornomorski Botanical Journal*, no. 6(1), pp. 128–134. DOI:10.14255/2308-9628/10.61/12.
10. Polishchuk, V. V., Kalyuzhna, L. V. (2020). Historical aspects, morphological-biological and agrotechnological features of growing tulip varieties (*Tulipa* L.) for further use in landscaping. *Collection of scientific works of the Uman National University of Horticulture*, issue 97, part 1, pp. 102–111. DOI 10.31395/2415-8240-2020-97-1-102-111. [in Ukrainian].
11. Christenhusz, M. (2013). Tiploe through the Tulips – cultural history, molecular phylogenetics and classification of Tulipa (*Liliaceae*). *Botanical Journal of the Linnean Society*, vol. 172, no. 3, pp. 280–328. DOI:10.1111/boj.12061.
12. Vasilyeva, Ya. V. (2013). Tulips, daffodils, hyacinths and other bulbous plants for the garden. Kharkiv: Argumenty Print. 256 p. [in Ukrainian].
13. Bilous, V. I. (2005). Decorative gardening (basics of floriculture, dendrology and landscaping). Uman: Information and publishing center of the National Bank of Ukraine. 278 p. [in Ukrainian].
14. Turktas, M. (2013). Molecular phylogenetic analysis of Tulipa (*Liliaceae*) based on noncoding plastid and nuclear DNA sequences with an emphasis on Turkey, *Botanical Journal of the Linnean Society*, no. 172 (3), pp. 270–279. DOI:10.1111/boj.12040.
15. Veldkamp, J. F., Zonneveld, B. J. (2012). The infrageneric nomenclature of Tulipa (*Liliaceae*). *Plant Systematics and Evolution*, no. 298 (1), pp. 87–92. DOI:10.1007/s00606-011-0525-0.
16. Methodology for conducting the examination of plant varieties of the ornamental group for distinctiveness, uniformity and stability (2016). Ed. Tkachyk S. O.: 2nd ed., revised and supplemented. Vinnytsia: Nilan LTD. 948 p. [in Ukrainian].
17. Methodology for conducting the qualification examination of plant varieties for suitability for distribution in Ukraine. Methods for determining the quality indicators of plant production (2016). Ed. Tkachyk S. O.; Kyenko Z. B., Prisyazhnyuk L. M. et al. Vinnytsia. 119 p. [in Ukrainian].
18. Methodology for conducting an examination of plant varieties of the group of ornamental, medicinal and essential oil, forest for suitability for distribution in Ukraine. (2016). Ed. Tkachyk S. O.; incl. Kienko Z. B., Matus V. M. Vinnytsia. 109 p. [in Ukrainian].

19. Novak, V. G., Novak, A. V. (2024). Agrometeorological conditions of the 2022–2023 agricultural year according to the data of the Uman weather station *Collection of scientific works of the Uman NUH*, iss. 104, pp. 127–136. DOI : 10.32782/2415-8240-2024-104-1-127-136. [in Ukrainian].

20. Novak, V. G., Novak, A. V. (2023). Agrometeorological conditions of the 2021–2022 agricultural year according to the data of the Uman meteorological station. *Collection of scientific works of the Uman National University of Agriculture*, issue 103, pp. 153–160. DOI : 10.32782/2415-8240-2023-103-1-153-160. [in Ukrainian].

Annotation

Kunpan L. V., Polishchuk V. V., Brovdi A. A.

Evaluation of decorativeness and success of introduction of tulip varieties (Tulipa L.) in the conditions of the Right-bank Forest-Step of Ukraine

The purpose of the work is to study and evaluate the results of the success of the adaptive potential of tulips and determine their prospects for cultivation in the conditions of the Right-Bank Forest-Steppe of Ukraine. The article investigates and evaluates the success of the introduction and decorative features of tulip varieties (*Tulipa L.*) in the conditions of the Right-Bank Forest-Steppe of Ukraine of the mid-flowering group: classes Triumph tulips: Dynasty, Carola, Memphis, Shirley dream, Holland Beauty, Alibi and Darwin hybrids: Golden Apeldoorn, Oxford Wonder, Hakuun, Salmon Impression, World's Favorite. The study was conducted on the basis of the nursery of the Department of Horticulture and Park Management of the Uman National University of Horticulture during 2021–2024.

It was determined that the studied tulip varieties are adapted to new natural and climatic conditions that do not affect their decorativeness, growth, development and formation of daughter bulbs. They are able to withstand adverse factors, such as drought resistance and frost resistance, and are also resistant to bacterial and fungal pathogens of viral origin. It was established that studies assessing the success of the introduction of tulip varieties (*Tulipa L.*) in the conditions of the Right-Bank Forest-Steppe of Ukraine of the medium-flowering group, namely the classes Triumph tulips and Darwin hybrids, showed that they belong to promising and very promising varieties. It was studied that the very promising varieties with a score of 45 points can be attributed to Memphis, Golden Apeldoorn and World's Favorite. The studies also showed that the promising varieties that scored from 35 to 42 points include: Shirley dream, Alibi, Holland Beauty, Dynasty, Carola, Salmon Impression, Hakuun, Oxford Wonder. The conducted assessment of quantitative and qualitative decorative features of the studied varieties showed wide variability in the following features: plant height, leaf blade area, calyx height, flower color. The results of the conducted studies of tulip varieties (*Tulipa L.*) indicate that all of them are, to one degree or another, valuable and promising for ornamental gardening and floriculture.

Key words: decorativeness, introduction, phenological features, winter hardiness, drought resistance.